

การวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3
Educational Management for Early Childhood of the School
in Chai Prakan District Under the Chiang Mai Primary Educational
Service Area Office 3

รัตนารณ ยาศะเรษฐ¹ สิริชัย มุลเขียน² และสังวาร์ วังแจ่ม³

Rattanaorn Yaparsert¹, Sittichai Mulkhien², and Sangwan Wangcham³

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

^{2,3}อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

¹Master of Education Program in Educational Administration, North Chiang Mai University

^{2,3}Dr. in Educational Administration, Faculty of Social Sciences and Liberal Arts, North Chiang Mai University

อีเมล: yingyeewhar@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

25 มีนาคม 2566

11 มิถุนายน 2566

11 สิงหาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 84 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 21 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 42 คน และคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โรงเรียนละ 1 คน ในปีการศึกษา 2566 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประสานศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

1. ผลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานที่ดีอยู่ในระดับมาก

2. ผลของแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณภาพของเด็ก ได้แก่ ด้านสติปัญญา ควรฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงและทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางตามความเหมาะสม ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการวางแผนงานเป็นระบบ การประชุมปรึกษาหารือ จัดบุคลากรลงในชั้นเรียนให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้มีบทบาทในการบริหารจัดการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถนำไปต่อยอดได้

และด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ได้แก่ ควรมีการนิเทศ ติดตาม จัดสื่อการจัดประสบการณ์ จัดเทคโนโลยีให้เพียงพอและทันสมัย ผู้บริหารควรนำหลักการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานแบบมีส่วนร่วมและร่วมประชุมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจตรงกันในด้าน การจัดประสบการณ์เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ตรงตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน

คำสำคัญ: แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, การศึกษาระดับปฐมวัย, อำเภอยะปราชญ์

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the management of early childhood education and propose guidelines to improve the management of early childhood education of schools in Chai Prakan District Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3. The sample consisted of 84 people who were 21 school administrators, 42 early childhood teachers, and a school committee representing parents in Chai Prakarn District, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, in the academic year of 2023. The experts in the interview consisted of 5 educational institution administrators acting as the president of the Center for Educational Quality Development. The tools used in the research included questionnaires and interview form. The data were analyzed by the statistical methods of percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

1. The results showed that the early childhood education management of schools in Chai Prakarn District under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3 in overall, there were very good operating conditions.

2. The effect of educational management guidelines for early childhood children of schools in Chai Prakan District were as the following three aspects: in the quality of children's intelligence, there should be training for children to act and do things following their interest, teachers should guide the appropriate management and management process. In administrative and management processes, school administrators should have a working plan, arrange meeting, assign personnel in the classroom appropriately, and encourage all parties to play a role in managing the management in the same direction then they can have a combination. And the area of child-oriented experiences, there should be adequate and up-to-date supervision, monitoring, and provide media, and technology management. The school administrators should adopt the PDCA Quality Cycle Management Principles to encourage school personnel to work in a participatory manner and to attend meetings with

those involved in order to have a common understanding of the areas of child-focused experiences to meet the four areas of development.

Keywords: educational management guidelines for early childhood, early childhood education, Chai Prakarn District.

บทนำ

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562 ได้ให้เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือโดยที่มาตรา 54 ประกอบกับมาตรา 258 จ.ด้านการศึกษา (1)ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา เพื่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัยดังนั้นสมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแลพัฒนาการที่รอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัวถึง และเสมอภาคมีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพรวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ “เด็กปฐมวัย” หมายถึง เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา “การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายถึง การดูแลการพัฒนาและการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและพระราชบัญญัติดังกล่าวเน้นเรื่องนโยบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้สถานศึกษาและครูมีแนวปฏิบัติพื้นฐานนำไปใช้วางแผนทางในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิต่อเนื่องตลอดชีวิตในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญในชีวิตที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและและการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันตามสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ พ.ศ.2562 – 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 21 โรงเรียน เป็นการประเมินคุณภาพภายนอกแบบออนไลน์เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด 19 พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการบริหารจัดการ การคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยภายในสถานศึกษาและศักยภาพตามบริบทความพร้อมของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่จึงทำ

ให้สภาพและปัญหาในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่แตกต่างกันออกไปโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ก็จะทำให้ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ และยังมีอีกหลายโรงเรียนต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาตามเกณฑ์และตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่ศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนที่สอนปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

กรอบแนวคิดการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 ด้าน คือ ได้แก่ ด้านคุณภาพของเด็ก ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 มีวิธีดำเนินการศึกษาประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูระดับปฐมวัยและคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอไชยปราการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 21 โรงเรียน จำนวน 95 คน ในปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนละ 2 คน และคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน ในอำเภอไชยปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 รวมทั้งหมด 84 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประสานศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 2 ฉบับ มีลักษณะดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนใน

อำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆเป็นแบบปลายเปิด (Open – ended Form)

2. แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล คือ ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งและวิทยฐานะ

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

วิธีรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3. นำแบบสอบถามจำแนกโดยการคัดแยกแล้วนำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนลงภาคสนามผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาได้เลือกสัมภาษณ์โดยมีคุณสมบัติดังนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาในอำเภอไชยปราการเป็นผู้ให้ข้อมูลดำเนินการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ล่วงหน้ากับผู้บริหารสถานศึกษาและวางแผนในการเดินทางไปสัมภาษณ์ตามที่นัดหมายไว้ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความถี่ (Frequency)

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่า IOC และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในภาพรวม

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		
	(μ)	(σ)	แปลผล
1. ด้านคุณภาพของเด็ก	4.39	0.54	มาก
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	4.21	0.48	มาก
3. ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	4.36	0.53	มาก
รวม	4.32	0.46	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านคุณภาพของเด็ก อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ หากพิจารณาเป็นรายด้านสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยการดำเนินงาน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านคุณภาพของเด็ก

ด้านคุณภาพเด็ก	ระดับการดำเนินงาน		
	(μ)	(σ)	แปลผล
1. พัฒนาการด้านร่างกาย	4.43	0.56	มาก
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	4.41	0.55	มาก
3. พัฒนาการด้านสังคม	4.62	0.51	มากที่สุด
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา	4.10	0.54	มาก
รวม	4.39	0.54	มาก

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านคุณภาพเด็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พัฒนาการด้านสังคมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และ พัฒนาการด้านสติปัญญา มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านคุณภาพของเด็ก พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาสูงสุด คือ เด็กมีปัญหาทางด้านสติปัญญา เด็กขาดทักษะการคิดรวบยอด และการแก้ไขปัญหาในเรื่องง่าย ๆ ไม่ได้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	ระดับการดำเนินงาน		
	(μ)	(σ)	แปลผล
1. การจัดทำหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	4.37	0.49	มาก
2. การจัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน	4.06	0.50	มาก
3. การส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์	4.21	0.49	มาก
4. การจัดสภาพแวดล้อม และสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ	4.15	0.36	มาก
5. การให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์	4.11	0.52	มาก
6. การจัดระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.24	0.46	มาก
7. มีการกำกับติดตามการดำเนินงานการบริหารการศึกษา ระดับปฐมวัยอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.32	0.49	มาก
รวม	4.21	0.48	มาก

จากตาราง 3 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีการกำกับติดตามการดำเนินงานการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และการจัดระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาสูงสุด คือ จำนวนครูไม่เพียงพอต่อชั้นเรียน ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา ได้แก่ จัดจำนวนครูให้ครบชั้นเรียน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	ระดับการดำเนินงาน		
	(μ)	(σ)	แปลผล
1. การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ	4.39	0.49	มาก
2. มีการสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุข	4.56	0.59	มากที่สุด
3. การจัดบรรยากาศ สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.15	0.55	มาก
4. การจัดกิจกรรมการใช้สื่อ และ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย	4.26	0.59	มาก
5. มีการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง	4.45	0.52	มาก
6. มีการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง	4.31	0.51	มาก
7. มีการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป	4.39	0.49	มาก
รวม	4.36	0.53	มาก

จากตารางที่ 4 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุข มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไปมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดบรรยากาศ สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอเหมาะสมปลอดภัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาสูงสุด คือ ควรจัดสื่อการจัดประสบการณ์เทคโนโลยี ไม่เพียงพอ และทันสมัย ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา ได้แก่ จัดสื่อ และเทคโนโลยีให้เพียงพอ และทันสมัย ต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายต่อเด็ก

2. ผลของแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 พบว่า

ด้านคุณภาพของเด็ก ในประเด็นหัวข้อ ด้านสติปัญญา ดังนี้ ควรฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงเข้าร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ผ่านการทดลองทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาแก้ไข เช่น โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งประเทศไทย ให้เด็กมีการสำรวจพื้นที่ภายในโรงเรียนเพื่อให้มีการเรียนรู้ต่อสิ่งรอบตัว อีกทั้งให้เด็กเริ่มสนใจสิ่งรอบตัว บุคลากรครูให้ความรู้สอดแทรกผ่านการทดลองต่าง ๆ รวมถึงให้เด็กคิดโครงการ เพื่อนำมาเสนอให้เกิดการแสดงทางด้านความคิด โดยมีครูผู้สอนตั้งโจทย์ปัญหาให้แก้ไขตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ครูผู้สอนต้องตั้งคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ในประเด็นหัวข้อ แนวทางหากมีจำนวนบุคลากรครูไม่เพียงพอต่อชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดประสบการณ์ที่ดีขึ้น และการจัดระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ดังนี้ โรงเรียนควรจัดประชุมบุคลากร เพื่อหาแนวทางการสอนแบ่งให้เหมาะสมกับจำนวนผู้สอนในแต่ละชั้นหากไม่ตรงสาย แต่มีใจรักให้ส่งไปอบรม เพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้แก่บุคลากร โรงเรียนควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารด้านการจัดการเรียนการสอน ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสอน หรือจัดหาบุคลากรเพิ่ม เพื่อเข้ามาช่วยสอนในส่วนที่ขาด โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องดูจำนวนผู้เรียนเป็นหลัก ควรจัดการประชุมเพื่อหาแนวทาง ทิศทางของการเดินทางไปทิศทางเดียวกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรสร้างแรงจูงใจในการทำงานร่วมกัน เช่นการทำโครงการร่วมกันกับชุมชน เพื่อให้บุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมบุคลากรครูให้ได้เข้ารับการอบรมในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือที่สนใจเพื่อนำมาต่อยอดในวิชาชีพต่อไป

การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ในประเด็นหัวข้อ แนวทางการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ และมีการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ว่า ควรให้บุคลากรครู สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีร่วมกับผู้ปกครอง วิเคราะห์ผลดีและผลเสียสื่อที่ใช้ เพื่อนำมาปรับปรุงควรมีการแบ่งประเภทของสื่อออกเป็นช่วงวัยโดยมีกระทรวงศึกษาในการผลิตช่องทางออกมา เช่น DLTV เป็นต้น ควรมีการนิเทศ ติดตาม การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันผู้สอนจะต้องติดตามพัฒนาการของผู้เรียน ควบคู่ไปกับ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยสามารถนำการพัฒนาไปต่อยอดได้ควรกำหนดโครงการ หรือ จัดการประชุม ครู/ผู้ปกครอง ให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยเน้นผู้เรียน หากมีปัญหาให้นำมาปรับปรุงทันที ผู้สอนต้องติดตามและกำกับผู้เรียนอย่างเคร่งครัด และครูผู้สอนควรสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรปรับให้ตรงกับการพัฒนาของผู้เรียน ให้ครอบคลุมทุกด้าน ผู้บริหารควรใช้หลักการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมดำเนินงาน ร่วมประเมิน ตรวจสอบ และร่วมกันนำผลที่ได้จากการประเมินตรวจสอบไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพที่ดี โดยผู้บริหารโรงเรียนคอยกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ และนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงแก้ไข โดยมีการจัดการประชุมทางสื่อ หรือช่องทางอื่น ๆ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้ปกครองบูรณาการร่วมกัน เช่น บ้าน/วัด/ชุมชน/โรงเรียน เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากส่วนสภาพปัญหาเมื่อเรียงลำดับรายการที่มีสภาพปัญหาที่ต้องการหาแนวทางมาแก้ไขที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ปรากฏดังนี้

ด้านคุณภาพของเด็ก การพัฒนาการด้านร่างกาย พบว่า เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย มีน้ำหนักและส่วนสูง ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พบว่า เด็กขาดการยอมรับ

และพอใจในความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นตามลำดับ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม พัฒนาการด้านสังคม พบว่า เด็กไม่สามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ การเป็นผู้นำผู้ตามและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กมีทักษะในด้านการคิดรวบยอดแก้ปัญหา การตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มีปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ ปัญหาเด็กสามารถอ่านนิทาน และเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย และเด็กมีทักษะในการตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจ หรือสงสัย และปัญหาพยายามค้นหาคำตอบได้ด้วย ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา เด็กปฐมวัยต้องได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ไปพร้อมกันเน้นทักษะการคิดแก้ปัญหาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเด็กเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือกระทำไม่เห็นด้วยการให้เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยเหมือนเป็นการกระโดดข้ามพัฒนาการตามช่วงวัย เมื่อเด็กได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้านอย่างสมบูรณ์ เด็กก็จะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการพบว่า การจัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน รองลงมา คือ การจัดระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ตามลำดับ หากมีบุคลากรด้านการสอนไม่เพียงพอ จึงได้ส่งผลกระทบด้านการจัดระบบบริหารในด้านคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับของ อังคณา บุญพามี (2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ดูแลเด็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยครู/ผู้ดูแลเด็กเล็กมีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเอง มีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษาครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรมจริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการหัวหน้าศูนย์พัฒนาพัฒนาเด็กเล็ก มีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนาสถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ศูนย์มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในศูนย์อย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพการศึกษา PDCA มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบและครบวงจรจัดการศึกษาโดยใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นฐานและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ พบว่า การจัดกิจกรรมการใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย รองลงมา คือ การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ และมีการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์ และพัฒนาเด็ก

อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 แนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัด พบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทุกข้อ คือ การพัฒนาการด้านการพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมประจำวัน ที่ส่งเสริมการใช้ความคิดทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ 2) มีการพัฒนาการคิดและภาษาอย่างเหมาะสม 3) มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กอย่างต่อเนื่อง 4) การจัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กอย่างเหมาะสม 5) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมองตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน 6) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ 7) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก 8) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุภาวะและระดับพัฒนาการ 9) สถานศึกษาร่วมกันจัดทำโครงการประเมินพัฒนาการ และ 10) ภายในห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวกและมีแสงสว่างเพียงพอ

ผลจากการศึกษาแนวการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ด้านคุณภาพของเด็ก ในประเด็นหัวข้อ แนวทางด้านสติปัญญา เด็กมีทักษะในด้านการคิดรวบยอดแก้ปัญหา การตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เด็กสามารถอ่านนิทาน และเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย และเด็กมีทักษะในการตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย และพยายามค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ธนกร นิโรธร (2559) แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการเกี่ยวกับอาเซียน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ มีปฏิทินการนิเทศติดตามการทำงานและกำกับติดตามการทำงานจากผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรมีการประชุม วางแผนการดำเนินงานกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ และด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ระดับปฐมวัย และนิเทศติดตามการทำงานจากผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ ในประเด็นหัวข้อ แนวทางหากมีจำนวนบุคลากรครูไม่เพียงพอต่อชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดประสบการณ์ที่ดีขึ้น และการจัดระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ แอน สุชะจิระ (2558) แนวทางแก้ปัญหาสภาพการบริหาร งานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เสนอแนวทางการแก้ปัญหาดังนี้ คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัด

อบรม ประชุม สัมมนาให้บุคลากรในสังกัดที่รับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจ ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เรื่องครูปฐมวัยควรเจริญวิทยาการท้องถิ่นและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและผู้บริหารควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องต่อไป 2) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัย ควรจัดอบรม ประชุม สัมมนาให้บุคลากรในสังกัดที่รับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจ ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เรื่อง ครูปฐมวัยควรจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยผู้บริหารและครูควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ขณะเดียวกัน ครูปฐมวัยควรหาวิธีการ ที่หลากหลายและนำเทคนิคใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครั้งต่อไป 3) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ครูวิชาการระดับปฐมวัยควรจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ผู้ปกครอง อย่างสม่ำเสมอโดยมีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดหาสื่อและผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาสื่อเทคโนโลยีอยู่เสมอ

การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ในประเด็นหัวข้อ แนวทางการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ และมีการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ว่า ควรให้บุคลากรครู สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีร่วมกับผู้ปกครอง วิเคราะห์ผลดีและผลเสียสื่อที่ใช้ เพื่อนำมาปรับปรุง มีการแบ่งประเภทของสื่อออกเป็นช่วงวัยโดยมีกระทรวงศึกษาในการผลิตช่องทางออกมา เช่น DLTV เป็นต้น มีการนิเทศ ติดตาม การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้สอนจะต้องติดตามพัฒนาการของผู้เรียนควบคู่ไปกับด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยสามารถนำการพัฒนานั้นไปต่อยอดได้กำหนดโครงการ หรือ จัดการประชุม ครู/ผู้ปกครองให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยเน้นผู้เรียนหากมีปัญหาให้นำมาปรับปรุงทันที ผู้สอนต้องติดตามและกำกับผู้เรียนอย่างเคร่งครัด ครูผู้สอนควรสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรปรับให้ตรงกับการพัฒนาของผู้เรียน ให้ครอบคลุมทุกด้าน ผู้บริหารควรใช้หลักการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อติจิต บุญมี (2563) แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของกลุ่มเครือข่ายท่าปลาพญาจริม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของกลุ่มเครือข่ายท่าปลาพญาจริม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน มีดังนี้ด้านคุณภาพของเด็ก ได้แก่ ในด้านสติปัญญา ควรฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงและทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางตามความเหมาะสม ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการประชุมปรึกษาหารือการวางแผนงานในระบบจัดบุคลากรลงในชั้นเรียนให้เหมาะสม และส่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้มีบทบาทในการบริหาร การจัดการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แล้วสามารถนำไปต่อยอดได้และด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญได้แก่ ควรมีการนิเทศ ติดตาม การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานแบบมีส่วนร่วมและ

ร่วมประชุมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจตรงกันในด้านการจัดประสบการณ์ให้ตรงตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอไชยปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านคุณภาพของเด็ก ในประเด็นด้านสติปัญญา สรุปได้ดังนี้ควรฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงเข้าร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ผ่านการทดลองทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาแก้ไข เช่น โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาควรจัดมุมหนังสือนิทานให้หลากหลายแนวเพื่อให้เด็กสนใจ และให้เด็กศึกษาจากผู้ปกครองเพื่อนำมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว อีกทั้งให้เด็กเริ่มสนใจสิ่งรอบตัว บุคลากรครูให้ความรู้สอดแทรกผ่านการทดลองต่าง ๆ รวมถึงให้เด็กคิดโครงการ เพื่อนำมาเสนอให้เกิดการแสดงทางด้านความคิด โดยมีครูผู้สอนตั้งโจทย์ปัญหาให้แก้ไขตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ (2561) พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญา พบว่าผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน เห็นว่าพัฒนาการในส่วนนี้จะเป็นผล มาจากกระบวนการพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน หากมีการพัฒนาด้านร่างกายอารมณ์และสังคมอย่างดีแล้วด้านสติปัญญาจะพร้อมตามไปด้วย เน้นทักษะการคิดแก้ปัญหาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเด็กจะเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือกระทำ ไม่เห็นด้วยกับการให้เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยเหมือนเป็นการกระโดดข้ามพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งเพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่าสามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ในประเด็นหัวข้อ แนวทางหากมีจำนวนบุคลากรครูไม่เพียงพอต่อชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดประสบการณ์ที่ดีขึ้น และการจัดระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โรงเรียนควรจัดประชุมบุคลากร เพื่อหาแนวทางการสอนแบ่งให้เหมาะสมกับจำนวนผู้สอนในแต่ละชั้นหากไม่ตรงสาย แต่มีใจรักให้ส่งไปอบรม เพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้แก่บุคลากร โรงเรียนควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการเรียนการสอน ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสอน หรือจัดหาบุคลากรเพิ่มเพื่อเข้ามาช่วยสอนในส่วนที่ขาดโดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ควรสร้างแรงจูงใจในการทำงานร่วมกัน การทำโครงการร่วมกันกับชุมชน เพื่อให้บุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม โดยเน้นผู้เรียนเป็น จัดทำแผนกำหนดการทำงานโดยการแบ่งกลุ่ม ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คนาวรรณ พันธุ์โชติ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาคือทางโรงเรียนควรขอความอนุเคราะห์ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญใน การวิเคราะห์หลักสูตรมาช่วย

ในการวิเคราะห์ เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม และผู้บริหารควรให้ความรู้ และประสานความร่วมมือกับชุมชน และผู้ปกครองของเด็กให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์

การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ในประเด็นหัวข้อ แนวทางการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ และมีการนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ว่า ควรให้บุคลากรครูสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีร่วมกับผู้ปกครอง วิเคราะห์ผลดีและผลเสียสื่อที่ใช้ ควรมีการนิเทศ ติดตาม การใช้สื่อและเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันผู้สอนจะต้องติดตามพัฒนาการของผู้เรียนควบคู่ไปกับ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยสามารถนำการพัฒนานั้นไปต่อยอดได้ ควรกำหนดโครงการ หรือ จัดการประชุมครู/ผู้ปกครอง ให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หากมีปัญหาให้นำมาปรับปรุงทันที ครูผู้สอนควรสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ปรับให้ตรงกับการพัฒนาของผู้เรียน ให้ครอบคลุมทุกด้าน ผู้บริหารควรใช้หลักการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมดำเนินงาน ร่วมประเมินตรวจสอบ และร่วมกันนำผลที่ได้จากการประเมินตรวจสอบไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพที่ดี โดยผู้บริหารโรงเรียนคอยกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ และนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงแก้ไข โดยมีการจัดการประชุมทางสื่อ หรือช่องทางอื่น ๆ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น จากผู้ปกครอง บุคลากรร่วมกัน เช่น บ้าน/วัด/ชุมชน/โรงเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกันตวรรณ มีสมสาร (2560) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ คือ การกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าว หน่วยงานต้นสังกัดควรตระหนักถึงความสำคัญและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองและจัดทำแผนพัฒนาตนเองหน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครูนำการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของ การจัดการเรียนรู้ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะด้วยตัวเองและส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้และความสะดวกในการทำงานครูผู้สอนควรพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มศักยภาพ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ให้มีความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือระหว่างทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาสมรรถนะครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการศึกษาด้านคุณภาพของเด็ก ในประเด็นหัวข้อ ด้านสติปัญญา พบว่า การพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กมีทักษะในด้านการคิดรวบยอดแก้ปัญหาการตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มีปัญหามากที่สุด แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ควรฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ

จริงเข้าร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ผ่านการทดลองทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาแก้ไข ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยเข้ารับการอบรมพัฒนาทักษะความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่อเนื่อง เพื่อสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งจัดการอบรมให้ความรู้ในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยแก่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

1.2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ในประเด็นนี้พบว่า การจัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน มีปัญหามากที่สุด แนวทางการพัฒนาได้แก่ โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอย่างจริงจัง มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันกับชุมชน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นความสำคัญ และพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

1.3. ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญพบว่า การจัดกิจกรรมการใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัยมีปัญหามากที่สุด แนวทางการพัฒนาได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้หลักการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมดำเนินงาน ร่วมประเมินตรวจสอบ และร่วมกันนำผลที่ได้จากการประเมินตรวจสอบไปปรับปรุง พัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 อำเภออื่น ๆ

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความเข้าใจต่อผู้ปกครองในด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กันตวรรณ มีสมสาร. (2560). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่

21. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 7(2), 54.

คนาวรรณ พันธุ์โชติ. (2559). *สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่*

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี)

ธนกร นิโรธ. (2559). *การศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหาร*

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ-พระนครศรีอยุธยา).

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อดิจิต บุญมี. (2563). แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของกลุ่มเครือข่ายท่าปลา พญาจริมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์).
- อังคณา บุญพามี. (2556). การพัฒนาสมรรถนะครูผู้ดูแลเด็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- แอน สุขะจิระ. (2558). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการ ระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสาขาวิชาการบริหารการศึกษานักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ, 2(1), 7.
- ถัยรัตน์ ฝ่ายเทศ. (2562). สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 1(1), 140.